

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. می‌دانیم در نمودار یک تابع، هر خطی موازی محور y ها باید نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند. اما در گزینه ۲ نمودار تابع در نقطه $x = 0$ نمودار تابع را در دو نقطه قطع می‌کند، پس تابع نیست.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با اضافه کردن ۳ نقطه $(-2, 6)$ و $(0, -1)$ و $(0, 5)$ به نمودار، f دیگر نمی‌تواند تابع باشد، چون نمودار از قبل به ازای این اعداد دامنه، اعداد دیگری در برد دارد ولی اضافه کردن نقطه $(2, 3)$ چون در آن قسمت تابع وجود ندارد تابع بودن را از بین نمی‌برد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{\text{مربع قد (متر)}} \Rightarrow 20 = \frac{x}{(1/8)^2} \Rightarrow x = 3/24 \times 20 = 64/8$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به تعریف تابع برای هر ورودی باید فقط یک خروجی داشته باشیم، پس با توجه به زوج مرتب‌های $(3, n^2 - 2n)$ و $(3, 8)$ داریم:

$$n^2 - 2n = 8 \Rightarrow n^2 - 2n - 8 = 0 \Rightarrow (n - 4)(n + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 4 \text{ ق ق} \\ n = -2 \text{ ق ق} \end{cases}$$

$n = 4$ قابل قبول نیست زیرا به ازای $n = 4$ ، $(4, -4)$ ، $(4, 3)$ عضو تابع f می‌شوند. پس $n = -2$.

$$(2, 1) \in g, \left(2, \frac{m-1}{3}\right) \in g \quad \text{در رابطه } g \text{ داریم:}$$

$$\frac{m-1}{3} = 1 \Rightarrow m-1 = 3 \Rightarrow m = 4 \quad \text{پس:}$$

$$\frac{f(n+6)}{g(m+3)} = \frac{f(-2+6)}{g(4+3)} = \frac{f(4)}{g(7)} = \frac{3}{m^2-3} \Rightarrow \frac{3}{4^2-3} = \frac{3}{16-3} = \frac{3}{13}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب برابر باشند، مؤلفه‌های دومشان نیز باید برابر باشند تا رابطه تابع باشد،

$$m^2 - 11 = 5 \Rightarrow m^2 = 16 \Rightarrow m = \pm 4 \quad \text{پس:}$$

اگر $+4$ را جایگذاری کنیم، تمام مؤلفه‌های اول برابر می‌شوند، در حالی که مؤلفه‌های دوم متفاوتند، بنابراین فقط -4 قابل قبول است. نکته: در چنین سؤال‌هایی پس از مشخص شدن مقادیر مجهول، حتماً این مقادیر را در صورت سؤال قرار دهید و مطمئن شوید که با تناقضی مواجه نشوید.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با جایگذاری اعضای دامنه در ضابطه تابع داریم:

$$\begin{aligned} f(2) &= \sqrt{2^2 - 1} = \sqrt{4 - 1} = \sqrt{3} \\ f(3) &= \sqrt{3^2 - 1} = \sqrt{9 - 1} = \sqrt{8} \\ f(4) &= \sqrt{4^2 - 1} = \sqrt{16 - 1} = \sqrt{15} \\ f(5) &= \sqrt{5^2 - 1} = \sqrt{25 - 1} = \sqrt{24} \end{aligned}$$

بنابراین $B = \{\sqrt{3}, \sqrt{8}, \sqrt{15}, \sqrt{24}\}$ است.

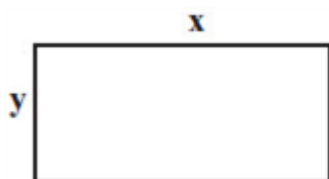
گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برای به دست آوردن ضابطه‌ی تابع، اگر عدد حقیقی مورد نظر را x در نظر بگیریم، ریشه‌ی سوم آن معادل $\sqrt[3]{x}$ است، پس ضابطه‌ی تابع به فرم $f(x) = 2\sqrt[3]{x} - 4$ می‌شود و دامنه، مجموعه‌ی اعداد حقیقی است، زیرا به ازای هر عدد حقیقی بیان شده است.

$$\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt[3]{x} - 4 \end{cases}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تنها دو زوج مرتبی که مؤلفه‌ی اول مشترک و مؤلفه‌ی دوم نابرابر دارند $(7, 1)$ و $(7, 5)$ هستند. پس کافی است فقط یکی از آن‌ها حذف شود تا این رابطه به تابع تبدیل شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اعداد ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ در این بازه قرار دارند. بنابراین ۵ عدد صحیح در برد وجود دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به مستطیل شکل زیر و رابطه‌ی بین طول و عرض آن داریم:

$$x = 3y + 2 \Rightarrow 3y = x - 2 \Rightarrow y = \frac{x-2}{3}$$

$$P = 2(x + y) = 2(\text{طول} + \text{عرض}) = \text{محیط مستطیل}$$

حال اگر محیط مستطیل را بر حسب طول آن بخواهیم مشخص کنیم، داریم:

$$P(x) = 2\left(x + \frac{x-2}{3}\right) = 2\left(\frac{4}{3}x - \frac{2}{3}\right) = \frac{8}{3}x - \frac{4}{3}$$

و اگر محیط مستطیل را بر حسب عرض آن مشخص کنیم، خواهیم داشت:

$$P(y) = 2(3y + 2 + y) = 2(4y + 2) = 8y + 4$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مقیاس اندازه‌گیری اسمی برای متغیرهایی است که شامل نام‌ها، برچسب‌ها و گروه‌ها می‌شود. در این مقیاس هیچ معیاری که با آن بتوان داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرد، وجود ندارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مرکز آمار ایران، هر ۱۰ سال یک بار با استفاده از پرسش‌نامه اطلاعات همه‌ی خانوارهای ساکن در ایران را جمع‌آوری می‌کند. به این فرآیند، سرشماری نفوس و مسکن گفته می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مضرب‌های یک عدد حقیقی بیش از یک عدد است. در واقع هر عدد حقیقی دارای بیشمار مضرب است. بنابراین تابع نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

$$f(x) = \frac{2x}{5x - a} \Rightarrow f(-1) = 2 \Rightarrow \frac{2(-1)}{5(-1) - a} = 2$$

$$\Rightarrow \frac{-2}{-5 - a} = 2 \Rightarrow -10 - 2a = -2 \Rightarrow -2a = -2 + 10 \Rightarrow -2a = 8 \Rightarrow a = \frac{8}{-2} = -4$$

$$f(x) = \frac{2x}{5x - (-4)} \Rightarrow f(x) = \frac{2x}{5x + 4}$$

$$\Rightarrow f(2) = \frac{2(2)}{5(2) + 4} = \frac{4}{14} = \frac{2}{7}$$

۱۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) تابع است. اگر جدول را به صورت زوج مرتبی نمایش دهیم، می‌بینیم که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول یکسان وجود ندارند.
 $(\sqrt{9} = 3)$

$$f = \{(-3, 5), (0, 0), (1, -1), (3, 5)\}$$

(۲) تابع است. هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول یکسان وجود ندارند. زوج مرتب $(3, 5)$ تکرار شده که می‌توانیم فقط یک مرتبه بنویسیم.
 $(\sqrt{9} = 3)$

$$f = \left\{ \left(\frac{1}{2}, 0 \right), (3, 5), (-2, 0) \right\}$$

(۳) تابع نیست. در نمایش پیکانی تابع، باید به هر عضو از مجموعه‌ی اول یک عضو از مجموعه‌ی دوم نسبت داده شود. در حالی که به ۴ هیچ عضوی نسبت داده نشده است.

(۴) تابع است. در نمایش پیکانی تابع اگر در مجموعه‌ی دوم اعضایی باشند که پیکانی به آن‌ها وارد نشده باشد، ایرادی ندارد و تعریف تابع را نقض نمی‌کند.

۱۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

نمودار تابع در بازه‌ای نشان‌دهنده‌ی یک تابع است که خط عمودی حداکثر در یک نقطه نمودار را قطع کند، در غیر این صورت تابع نیست یعنی در بازه $[-1, 0]$ نمودار تابع نیست. در $x = -1$ نمودار تابع است.

$$\frac{W_1}{(1/60)^2} = \frac{W_2}{(1/60)^2} + 5 = \frac{W_2 + 5(1/60)^2}{(1/60)^2}$$

$$70 = W_2 + 12/8 \Rightarrow W_2 = 57/2 \text{ کیلوگرم}$$

۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به ازای هر یک از اعضای دامنه (مجموعه‌ی A)، خروجی تابع را محاسبه می‌کنیم.

$$\left. \begin{aligned} f(0) &= 2(0)^2 - 1 = -1 \\ f(1) &= 2(1)^2 - 1 = 1 \\ f(2) &= 2(2)^2 - 1 = 7 \end{aligned} \right\} \Rightarrow R_f = \{-1, 1, 7\}$$

۲۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به شکل $R_f = [0, 2]$ است.

۲۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هجابندی سایر گزینه‌ها:

(۱) — U — — U — — U — — U

(۲) — — UU — — UU — — UU — — UU

(۳) — — U — — — U — — — U

۲۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نثر دوره، سامانی بیشتر به موضوعات حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

توجه: رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.

۲۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن این بیت، حس و حال غم‌انگیزی را تداعی می‌کند. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»: وزن شاد و ضربی دارند، اما محتوایشان حمد الهی است.

۲۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نشانه‌های هجایی درست:

(۲) — U — U — — U U — U — U — — (هجای پایانی همیشه بلند است)

(۳) — — — — U U — — U — — U —

(۴) — U — — — U — — — U — — — U —

۲۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۲۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی و اصلاح گزینه‌های نادرست:

(۱) آوردن ترکیب‌های کهن — آوردن ترکیب‌های تازه ...

(۲) مفاهیم ذهنی — واقعیت بیرونی

(۴) از ویژگی‌های نثر قرن چهارم و نیمه‌ی اول قرن پنجم است.

۲۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. موارد خواسته شده در سؤال در هر گزینه عبارت است از:

الف) (ی: مصوّت) (و: مصوّت) ب) (ی: مصوّت) (و: صامت) (ه: مصوّت)

پ) (ی: مصوّت) (و: صامت) ت) (ی: صامت) (ه: مصوّت)

ث) (و: مصوّت) (ه: صامت)

۲۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زبان پارتی در دوره «اشکانیان» رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شد؛

پس در کل دوره ساسانیان، این زبان متداول نبوده است.

این زبان، در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

۲۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۳۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شاهنامه‌ی ابومنصوری را عده‌ای از دانشوران خراسان نوشتند.

(۳) اطلاعاتی راجع به تاریخ ایران بر آن افزود.

(۴) محمد بن جریر طبری آن را به زبان عربی نوشت و ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به فارسی برگرداند.

۳۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معانی واژه ی «جولاهه» از فرهنگ لغت: عنکبوت (اسم) بافنده - نساج (صفت) و با واژه‌های «جولاهک،

جولاه، جولو، جولخ، جوله، جولیه، جولقی» در متون و اشعار دیده می‌شود.

۳۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(ه/ه) زمانی مصوّت است که صدای (ه) داشته باشد و زمانی که صدای (ح) داشته باشد، صامت است. (البته راه دیگری برای

شناسایی صامت و مصوّت این حرف وجود دارد که در حیطه‌ی کار ما نیست.) بررسی وضعیت (ه/ه) در هر گزینه:

(۱) پاره - شیرازه - نگسسته (همگی مصوّت)

(۲) به - نامه - واکرده - نامه - سر بسته (همگی مصوّت)

(۳) آه - ره (صامت) بسته (مصوّت)

(۴) به - چهره‌اش - دیده‌ی - آینه - ننشسته (همگی مصوّت)

۳۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منظومه‌ی «یادگار زیربان» از اشعار تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی است.

۳۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه ۴، نه هجای کوتاه دارد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: یازده هجای کوتاه دارد.

گزینه ۲: دوازده هجای کوتاه دارد.

گزینه ۳: سیزده هجای کوتاه دارد.

۳۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

چ	رو	زی	ها	ست	پن	ها	نی
U	-	-	-	U	-	-	-
ج	زین	رو	زی	ک	می	جو	یی
U	-	-	-	U	-	-	-

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: - U -- / - U -- / - U -- / - U --

گزینه ۳: -- U / -- U / -- U / -- U

گزینه ۴: -- UU / -- UU / -- UU / -- UU

۳۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌های نادرست در هر گزینه و اصلاح آن‌ها:

(۲) غیردینی ← دینی

(۳) درآمده بود ← درنیامده بود

(۴) دینی ← غیردینی / غیردینی ← دینی

۳۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «شاهنامه‌ی ابومنصوری» حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.

۳۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مورد خطا و اصلاح آن:

(۱) رکن اوّل: ب خُر تا (۳) رکن دوم: تُ بر چه (۴) رکن دوم: نِ ای گِر

۳۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت گزینه‌ی (۴) یادآور نام کتاب «ظفرنامه‌ی شامی» است که در مقدمه‌ی آن، جمله‌ی مورد اشاره در صورت سؤال، آمده است.

۴۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۴۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، بلعمی و محمد طبری از نثرنویسان بودند.

۴۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. صامت «ی»: ای / کی / ای / پیما / کوی / کوی

۴۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از «شاهنامه‌ی ابومنصوری»، تنها، چند صفحه از مقدمه‌اش به دست ما رسیده و سایر بخش‌های کتاب از میان رفته است.

۴۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «رودکی» و «شهید بلخی»، شعر غنایی را در این دوره استحکام بخشیدند، اما جلال‌الدین محمد بلخی مشهور به مولوی، شاعر «قرن هفتم» است.

۴۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چهار مورد درست و فقط موارد «پ» و «ت» نادرست هستند:
 پ) آوردن ترکیب‌های تازه و استعاره‌های دلپذیر و به‌کارگیری انواع توصیف از ویژگی‌های شعر این دوره است.
 ت) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.

۴۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
 شعر پارسی به‌دست رودکی بنیاد نهاد شد، به همین سبب او را «پدر شعر فارسی» نام نهاده‌اند.

۴۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فارسی باستان در دوره‌ی هخامنشیان رایج بود. آثار بر جای مانده‌ی زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط میخی نوشته شده است. زبان پارتی نیز در دوره‌ی اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره‌ی ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

۴۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به زبان فارسی باستان نوشته شده است. اصل «هزار و یک شب» به زبان پهلوی نوشته شده است که از زیرمجموعه‌های فارسی میانه است. «درخت آسوریک» و «یادگاران زیران» هر دو اصل پارتی دارند که از زیرمجموعه‌های فارسی میانه است. مکاتبه‌ی مقامات دولتی ساسانی به زبان فارسی نو بوده است.

۴۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تا اوایل دوره‌ی ساسانی آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

۵۰

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ۰/۲۵

۵۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- رفتار سایر موجودات زنده، ناآگاهانه یا غریزی است، ولی جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد.
 - با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادین جوامع جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت. به این ترتیب، زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد.

۵۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح موارد نادرست:

- بدن انسان و جامعه، گرچه شباهت‌های زیادی با یکدیگر دارند، اما کاملاً مانند هم نیستند، برای مثال، کار تشریح که روی بدن انسان شکل می‌گیرد، در جامعه قابل انجام نیست.
 - تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی معنایی و ذهنی دارند، از این‌رو هیچ‌یک از اعضای جهان اجتماعی، فاقد معنا نیستند.
 - دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است، ولی از این استعداد بهره‌ی چندانی نمی‌برد، از بُعد ذهنی زندگی خود غافل است.
 - لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

۵۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با ظهور اسلام عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه‌ی جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت.

رد گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: ارزش‌های بنیادین به طور کامل نابود شد، نه اینکه با تغییراتی در خدمت جامعه اسلامی قرار گرفته باشد.

۵۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۵۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تصویر درباره‌ی جهان‌های اجتماعی هم‌عرض می‌باشد. در این دیدگاه جوامع، مانند موجودات متفاوت در عرض یکدیگر هستند و نه یک موجود واحد که تفاوت آن‌ها تفاوت در مراحل رشدشان است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییراند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود. کلمه اغلب در گزینه ۲ نادرست است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این دیدگاه، عده‌ای از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، اما هیچ یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد. جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند. مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد. در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، اما لایه‌های سطحی، هم تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: در بخش اول به لایه سطحی اشاره دارد؛ در صورتی که دانایی و داشتن علم از موارد مربوط به بخش عمیق جامعه است و به راحتی قابل تغییر نیست.

گزینه ۲: در بخش انتهایی اشاره نادرستی به سطحی بودن یادگیری دارد که مربوط به لایه‌های عمیق جامعه است.

در گزینه ۴ نیز موارد اول و سوم به سطحی بودن اشاره دارند که هر دو به لایه‌های عمیق جامعه برمی‌گردند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در نگاه طولی یا تک‌خطی همه جوامع مسیر پیشرفت یکسانی را طی می‌کنند و برخی از آن‌ها (به بیان دورکیم) مکانیکی هستند و برخی ارگانیکی.

سایر گزینه‌ها مربوط به دیدگاه عرضی درباره مسیر پیشرفت جوامع هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عده‌ای از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت (جهان‌های اجتماعی در عرض هم) هم‌چون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

اما عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه‌ی جهان‌های اجتماعی شبیه یک‌دیگرند و بر همین اساس، مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند. عبارت «همه‌ی راه‌ها به رم ختم می‌شوند» و «تقسیم دورکیم از حرکت جوامع بشری به دو مقطع مکانیکی و ارگانیکی» مربوط به جهان‌های اجتماعی در طول هم می‌باشند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.
- نهاد اجتماعی، مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.
- هر نهاد اجتماعی شیوه‌ی قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیر قابل قبول را طرد می‌کند.
- خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی هستند.

(درس ۴ - فصل ۱ - ۳۰ و ۳۱)

۶۲

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت هم‌چون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

۶۳

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- در دیدگاه عرضی، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یک‌دیگر استفاده کنند؛ اما هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد. جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.

- فرهنگ اساطیری مانع شکوفایی فطرت آدمی می‌شود.

۶۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه‌ی ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

- لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

- نهادهای اجتماعی، شیوه‌ی قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد.

۶۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست، بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

۶۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «امتلکنا المدرسه‌ الّتی»: مدرسه‌ای که مالک شدیم / «کانت قد بدأت بناءها»: ساختش را آغاز کرده بود / «الدولة»: دولت / «تعاونَ المواطنون»: شهروندان همکاری کردند / «فی بنائها»: در ساخت آن / «لها بابان»: دو در دارد / «تدخل من»: از وارد می‌شویم / «الباب الأوّل»: در اول

۶۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «نَعْلَمُ»: می‌دانیم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَنَّ ظاهرةً مطر السمک»: که پدیده‌ی باران ماهی (رد گزینه‌ی ۱) / «لَیْسَتْ فِلْمًا خِیَالِیًّا»: فیلمی خیالی نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «هذه الظاهرة»: این پدیده / «تُحِیِّرُ النَّاسَ»: مردم را متحیر می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) / «سنوات طویلة»: سالیانی طولانی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «هَلْ»: آیا / «تُصَدِّقُ تِلْکَ»: آن را باور می‌کنی (رد گزینه‌ی ۱) / «أیضاً»: هم، نیز، همچنین (رد گزینه‌ی ۲)

۶۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «اجتمع»: جمع شدند (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «الباحثین الشّباب»: پژوهشگران جوان (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «صیرَ»: گردانید / «حَتَّى یأْخُذُوا»: تا ببرند (رد گزینه‌ی «۲»)

نکته‌ی مهم درسی: هرگاه پس از حرف «حَتَّى» فعل مضارع بیاید، این فعل به‌صورت مضارع التزامی فارسی ترجمه می‌شود، مثال: «حَتَّى یأْخُذُوا: تا ببرند»

کلاغ در همه‌ی نقاط جهان زندگی می‌کند و رنگ‌های مختلفی دارد. بیشتر مردم، کلاغ را به دلیل رنگ سیاهش پرنده‌ی بد یمنی به‌شمار می‌آورند. او می‌تواند خودش را در تاریکی شب از جغدی که شبانه پرواز می‌کند، پنهان کند. او به دفن مردگانش به تنهایی اقدام می‌کند و دادگاه‌هایی دارد و هر جرمی مجازات مخصوصش را دارد. او پرنده‌ای است که زیبایی را دوست دارد و هر چیز زینت‌شده‌ای را جمع می‌کند.

ترجمه‌ی عبارت: «کلاغ مردگانش را به کمک دوستانش دفن می‌کند.» (نادرست است).
تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی «۱»: ترجمه‌ی عبارت: «رنگ سیاه کلاغ به او کمک می‌کند تا دشمنش او را نبیند.»
گزینه‌ی «۳»: ترجمه‌ی عبارت: «کلاغ در زندگی‌اش قوانین مخصوصی دارد.»
گزینه‌ی «۴»: ترجمه‌ی عبارت: «رنگ کلاغ فقط سیاه نیست.»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی عبارت: «چرا بیشتر مردم کلاغ را پرنده‌ی بد یمنی به‌شمار می‌آورند؟ به‌سبب رنگ سیاهش.»
تشریح گزینه‌های درگ:

- گزینه‌ی «۱»: ترجمه‌ی عبارت: «به‌سبب رنگ‌های مختلفش.»
گزینه‌ی «۲»: ترجمه‌ی عبارت: «به‌دلیل دفن کردن مردگانش.»
گزینه‌ی «۳»: ترجمه‌ی عبارت: «به‌دلیل بسیاری‌اش در جهان.»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی عبارت: «کلاغ می‌تواند در شب خودش را از جغد پنهان کند.» (صحیح است).
تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی «۲»: ترجمه‌ی عبارت: «جغد در شب دوست کلاغ است.»
گزینه‌ی «۳»: ترجمه‌ی عبارت: «کلاغ زیبایی را هرگز دوست ندارد.»
گزینه‌ی «۴»: ترجمه‌ی عبارت: «کلاغ فقط در قاره‌ی آسیا زندگی می‌کند.»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «يَعْتَبِرُ» فعل مضارع صیغه‌ی مفرد مذکر غائب (لغائب) می‌باشد و متعدی به‌شمار می‌رود. هم‌چنین این فعل ثلاثی مزید از باب «إِفتعال» است و مصدرش «إِعْتَبَارٌ» می‌باشد. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «مِنْ باب تفعیل مصدرهٔ تَعْيِيرٌ» نادرست است.
گزینه‌ی «۲»: «لِلغَائِبِينَ» نادرست است.
گزینه‌ی «۴»: «فَعْل ماضٍ» نادرست است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «الْأَسْوَدُ» اسم، مفرد و مذکر است و نقش آن صفت برای «لون» می‌باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «أَطْفَأَ» خاموش کرد» با «رَمَى: پرت کرد» متضاد نیست. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «نَصَحَ» و «وَعَظَ» هر دو به معنای «پند داد» مترادف هستند.
گزینه‌ی «۲»: «فَارَغَ: خالی» و «مَمْلُوءٌ: پر» متضاد هستند.
گزینه‌ی «۳»: «تَعِيشَ» و «تَسْكُنَ» هر دو به معنای «زندگی می‌کند» مترادف هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «اسکتوا» ثلاثی مجرّد، «استمعوا» از باب «افتعال» و «تتعلّموا» از باب «تفعّل» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «یستفید» از باب «استفعال» است.

گزینه‌ی «۲»: «نسترّج» از باب «استفعال» است.

گزینه‌ی «۴»: «استکبر» از باب «استفعال» است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بعد از عددهای «۳ تا ۱۰» معدود باید به صورت جمع باشد، اما در گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» معدود به صورت مفرد آمده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت گزینه‌ی «۲» به این موضوع اشاره دارد که نباید چیزی را از روی ظاهرش قضاوت کرد، در عبارت صورت سؤال نیز ذکر شده است که مورچه علی‌رغم جثه‌ی کوچکش توان بسیار زیادی دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارت: با دوازده نفر از همکلاسی‌هایم در ساعت پنج صبح به سمت جنگل حرکت کردم (مجموعاً سیزده نفر). بعد از دو ساعت به مقصدمان رسیدیم (ساعت هفت صبح) و به مدت نه ساعت آنجا ماندیم (تا ساعت چهار بعد از ظهر). سه نفر از ما تصمیم گرفتند شب را آنجا سپری کنند (ده نفر برگشتیم). سرانجام دو ساعت زمان طول کشید تا «ده» نفر از ما در ساعت «شش» بعد از ظهر به خانه برسند. در جای خالی اول، عدد باید اصلی باشد نه ترتیبی (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، هم‌چنین با توجه به ترجمه عبارت داده شده، درمی‌یابیم که «ده نفر» به سمت خانه برگشتند (رد گزینه ۳). در جای خالی دوم، برای بیان ساعت، باید عدد «شش» را بر وزن «الفاعلة» بیاوریم (رد سایر گزینه‌ها). نکته مهم درسی: برای بیان ساعت در عربی از وزن «الفاعلة» استفاده می‌کنیم.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «آیتها التلمیذاتان» برای مثنای مؤنث مخاطب است که فعل نهی پس از آن به صورت «لا ترّعا» صحیح است و هم‌چنین «لأنّکما» مثنای مؤنث مخاطب است که با فعل پس از خود (تحصدان) مطابقت دارد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تَنْظُرْنَ» نادرست است. زیرا با توجه به «هؤلاء التلمیذات»، فعل باید به صیغه غائب می‌آمد. (صحیح: يَنْظُرْنَ)

گزینه ۲: «أَنْتِ تُسَافِرُ» نادرست است. زیرا «أَنْتِ» برای مفرد مؤنث مخاطب است. (صحیح: تسافِرينَ)

گزینه ۴: «ابْحَثْنَ» نادرست است. زیرا «أَنْتُمْ وَأَصْدِقَاؤُكُمْ» دلالت بر جمع مذکر دارد. (صحیح: ابْحَثُوا)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «اليوم الأولى» صحیحش «اليوم الأول» است؛ زیرا «اليوم» مذکر است و عدد ترتیبی هم باید با معدود خود مطابقت داشته باشد / «خمس عشرة مجلات» نیز صحیحش «خمس عشرة مجلّة» می‌باشد؛ زیرا معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به صورت مفرد می‌آید.

گزینه ۲: «عشرين و خمسة عمّال» صحیحش «خمس و عشرين عاملاً» است؛ زیرا در عربی اول یکان و سپس دهگان می‌آید و نیز معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به صورت مفرد صحیح است.

گزینه ۴: «سبع حجرة» صحیحش «سبع حجرات» می‌باشد؛ زیرا معدود اعداد ۳ تا ۱۰ به صورت جمع می‌آید / «ثلاثون تلاميذ» نیز صحیحش «ثلاثون تلميذاً» است؛ زیرا معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به صورت فرد می‌آید.

۸۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عدد «ثامن» به معنای «هشتمین» عدد ترتیبی است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ستة» عدد اصلی است.

گزینه ۲: «ثلاثین» عدد اصلی است.

گزینه ۴: «واحدة» عدد اصلی است.

۸۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «یجتهد» (تلاش می‌کند)، «یَمشی» (راه می‌رود) و «یضحک» (می‌خندد) فعل لازم هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۳: «جلسْتُ»: نشستم (فعل لازم) / «طالعتُ»: مطالعه کردم (فعل متعدی)

گزینه ۴: «قال»: گفت (فعل متعدی) / «ماتوا» (در این جا): بمیرند (فعل لازم) / «انتبهوا» (در این جا): آگاه شوند (فعل لازم)

۸۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عربی، اول یکان و سپس دهگان می‌آید، بنابراین عدد به شکل «خمساً و ثمانین» صحیح است.

۸۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سؤال: مشخص کنید آنچه را که در آن متعدی نیست، یعنی فعل پاسخ است که لازم آمده و فاعول ندارد.

گزینه ۱: فَرَّحَ: خوشحال کرد — متعدی است. / المستمعین: مفعول

گزینه ۲: أَطَّلَعَ: مطلع شدند - اجتمعوا: جمع شدند — لازم هستند.

گزینه ۳: قَرَأَ: خواند — متعدی است. / أشعار: مفعول

گزینه ۴: يُشَجِّعون: تشویق می‌کردند — متعدی است. / بعض: مفعول

۸۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عدد ترتیبی ندارد و تمامی اعداد اصلی می‌باشند. دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: الأول

گزینه ۲: الثلاثون

گزینه ۴: الثاني

۸۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اعتقادات انسان‌های اولیه با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان مانند بیماری، مرگ، سیل و خشکسالی

ارتباط داشته است. آنان به نیروهای مرموز و فراطبیعی باور داشتند که در نظر آنان نگاه‌دارنده‌ی زمین، آسمان و حامی زندگی‌شان بود. این باور به قبل از کشاورزی بازمی‌گردد.

۸۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ساکنان متمدن دره‌ی سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته

بودند. آنان خیابان‌ها و معابر اصلی و فرعی را با پهنای معینی طراحی کرده بودند که یکدیگر را قطع می‌کردند. هم‌چنین ساختمان‌ها را با معماری همسان و آجرهایی به اندازه‌های مشخص بنا می‌کردند. در شهرهای موهنجودارو و هاراپا چندین بنای عمومی نیز وجود داشت. این شهرها مجهز به شبکه‌ی فاضلاب نیز بودند.

۸۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اساس تعالیم کنفوسیوس این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه باید رفتار مناسب را

در جامعه ترویج دهند.

۸۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی)، کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط

جهان رواج یافت.

۹۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شیوه حکومتی حمورابی مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او

بود. سایر گزینه‌ها همگی درست محسوب می‌شوند.

۹۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از فرمانروایان سلسله «چهاین» به نام ژنگ، با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار، به تفرقه و تجزیه سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد. با تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی، جمعیت رو به افزایش نهاد و به تدریج زمینه پیدایش نخستین شهرها در حدود ۱۵۰۰ ق.م. فراهم آمد.

۹۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برهمنان در هند باستان به واسطه مقام و موقعیت مذهبی خویش، قدرت و ثروت فراوانی کسب کرده و «کاست» یا طبقه ممتازی را تشکیل داده بودند.

۹۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آریاییان که مردمانی جنگجو و دارای اسب و ارابه بودند، به تدریج بر بخش‌های شمال هند مسلط شدند و قدرت و نفوذ خود را تا نواحی مرکزی آن کشور گسترش دادند. نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند، زیر سلطه‌ی مهاجران آریایی درنیامد.

۹۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از دستاوردهای برجسته‌ی تمدن مصر باستان، ابداع خط‌های مختلف هیروگلیف و دموتیک بود.

۹۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از حدود ۱۹۰۰ ق.م به تدریج قوم دیگری به نام اموری، قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش داد و سلسله‌ای را تأسیس کرد که به بابل قدیم معروف است. مشهورترین فرمانروای این سلسله حمورابی بود که مناطق وسیعی از بین‌النهرین را فتح و ضمیمه‌ی قلمرو خود کرد.

۹۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر این که فن ساخت ابزارها و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد. توجه: عصر نوسنگی بخشی از دوره‌ی تولید خوراک است.

۹۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آیین برهمنی به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بود، اعتقاد داشت و قربانی کردن از جمله رسوم سخت و پیچیده‌ی آن بود.

۹۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در عصر باستان، تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره‌ی جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود. کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره‌ی دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند.

۹۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در جلگه جنوبی کشور، وجود تنگه هرمز و سواحل طولانی، امکانات حمل‌ونقل کالا و مسافر را به همراه صید ماهی فراهم آورده است.

۱۰۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. طی سه دهه اخیر، طغیان در رودهای حوضه زاگرس بیش از گذشته شده و در پی آن، حمل رسوبات توسط رودها به تشکیل شکل‌های جدیدی از ناهمواری منجر شده است.

۱۰۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دشت‌ها سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصارى کوهستانی آن‌ها را فرا گرفته است. با وجود مشابهت ظاهری همه دشت‌ها، شکل‌گیری هر کدام با منشأ متفاوتی همراه هستند. به عنوان مثال برخی از دشت‌ها مانند دشت لوت، از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده‌اند، اما در روی آن‌ها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است.

۱۰۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ناهمواری‌های ایران در دوران سوم زمین‌شناسی یعنی دوران سنوزویک و در دوره کواترنر، شکل نهایی به خود گرفت.

۱۰۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در رشته کوه‌های بشاگرد و اطراف آن، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «ناهمواری‌های مریخی» و (کوه‌های مینیاتوری) هم می‌نامند.

۱۰۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رشته کوه بینالود در اطراف نیشابور قرار دارد.

۱۰۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بعضی از دشت‌ها بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند، مانند دشت نهاوند در استان همدان.

۱۰۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها می‌باشند.

۱۰۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می‌دهد.

۱۰۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی اصل این که با افزایش ارتفاع، دما، کاهش می‌یابد تحت حیطه هواشناسی است. نکته‌ی مهم درسی: مطابق افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع ۶ درجه دما کاهش می‌یابد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: علم ژئومورفولوژی به ساختار شکل زمین می‌پردازد.

گزینه‌ی ۳: علم آب و هواشناسی به بررسی عناصر دما، بارش، فشار هوا و ... در یک منطقه می‌پردازد.

گزینه‌ی ۴: علم کارتوگرافی یا ترسیم نقشه از فنون و ابزار جغرافیا است.

۱۰۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شهر کوهپایه‌ای سی سخت در استان کهگیلویه و بویراحمد قرار دارد.

۱۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شیب زیاد دامنه‌های شمالی و نیز جریان آب حاصل از بارندگی موجب افزایش وزن دامنه‌ها و در نهایت ناپایداری دامنه‌های شمالی البرز گردیده است.

۱۱۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۱۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۱۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تعریف گزینه‌ی ۴ جامع است ولی مانع نیست زیرا استدلال هم ابزاری جهت دستیابی به شناخت جدید است. بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) تعریف گزینه ۱ جامع و مانع است.

نکته: مفهوم خاص گیاه، غیر حساس بودن یا بدون احساس بودن است.

(۲) تعریف گزینه‌ی ۲ جامع نیست، زیرا جیوه فلز است ولی فلز مایع.

(۳) تعریف گزینه‌ی ۳ جامع نیست زیرا مشترک لفظی فعل و حرف هم می‌تواند باشد.

۱۱۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. القاب و عناوین را چون می‌توان مصادیق متعدد برایشان تصور کرد، کلی‌اند. مفاهیم قهرمان شهر، کتاب من، اسب رستم (کلی) / کعبه، جنگل ابر، جامعه بشری، جنگ چالدران و این میز کلاس (جزئی) هستند.

۱۱۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ یک تعریف لغوی و لفظی از «هما» ارائه شده و کلمه‌ای که در واقع «هما» مخفف آن است را بیان می‌کند؛ اما سایر گزینه‌ها تعاریفی مفهومی هستند و از این لحاظ با گزینه‌ی اول متفاوت خواهند بود.

۱۱۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به پرسش میان B و D نمی‌تواند مصداق مشترکی وجود داشته باشد لذا با هم تباین دارند. (رد گزینه ۱) غیر C هم می‌تواند B باشد هم مفهومی دیگر که حتی A هم نباشد، لذا غیر C با B می‌تواند مصادیق مشترکی داشته باشد (رد گزینه ۲) و با A نسبت من وجود داشته باشد یا زیرمجموعه A باشد. (رد گزینه ۳)

۱۱۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه ساعت و عقربه، اسب و متفکر، آب و یخ، حرف و فعل، تباین است. رابطه یخ و جامد، کاغذ و جسم، علم و تصور، حیوان و آهو، مربع و چهارضلعی، عموم و خصوص مطلق است. رابطه جیوه و فلز مایع، انسان و متفکر، مثلث و سه ضلعی، تساوی است.

۱۱۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر الف دایره مصادیق انسان باشد، ب عینی انسان سالم و ج یعنی انسان بیمار در درون دایره انسان است که رابطه انسان با هر دوی این‌ها عموم و خصوص مطلق است و د می‌تواند اسب بیمار باشد که هیچ مصداق مشترکی با انسان ندارد. و در درون دایره بزرگ‌تری است که در اینجا نمادی ندارد و آن بیمار است و دایره‌ای است که با انسان دارای رابطه عموم و خصوص من وجه دارد.

۱۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عبارت گزینه سوم به تعریف مفهومی اشاره دارد که معرف (عباراتی که برای تعریف استفاده می‌شود) از دو بخش عام و خاص تشکیل شده است.

مثلاً مفهوم انسان، از دو بخش حیوان و ناطق تشکیل شده است که حیوان، جزء عام آن و ناطق، جزء خاص آن است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بله، تعریف نوعی تفکر است اما اگر انسان توانایی تعریف نداشت، همچنان از طریق استدلال و یا حتی مشاهده کردن، می‌توانست تصورات مختلفی را شناسایی کند.

گزینه ۲: عبارت گزینه دوم، به تصدیق اشاره دارد، نه تعریف. مثلاً اگر بگوییم «هواسپرد است»، صفت «سپرد بودن» را به «هوا» نسبت داده‌ایم، اما هیچ‌گونه تعریفی انجام نشده است.

گزینه ۴: در تعریف، از تصورات مجهول استفاده نمی‌شود بلکه هدف تعریف، معلوم کردن تصور مجهول است.

۱۲۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) این تعریف جامع نیست، زیرا شامل اعراب کشورهای دیگر نمی‌شود و مانع نیز نیست، زیرا شامل سایر قومیت‌هایی که در عربستان زندگی می‌کنند نیز می‌شود.

(۲) این تعریف جامع است، زیرا تمام آینه‌ها تصاویر را نشان می‌دهند اما مانع نیست، زیرا شامل مصادیق دیگری مانند آب و دوربین تلفن همراه نیز می‌شود.

(۳) این تعریف جامع نیست، زیرا کمد‌های فلزی را شامل نمی‌شود و مانع نیز نیست، زیرا شامل ابزارهای چوبی دیگر مانند تخت نیز می‌شود.

(۴) این تعریف جامع نیست، زیرا در برخی جنگ‌ها افراد کشته نمی‌شوند و مانع نیز نیست، زیرا شامل تصادف و بیماری نیز می‌شود.

۱۲۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی ناسازگار، نام دیگر تباین است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نسبت میان چوبی و صندلی، عموم و خصوص من وجه است.

(۲) نسبت میان دیوار و گچ، تباین است. (نسبت میان کل و اجزای سازنده‌ی آن، مانند «آب و یخ»، «دیوار و گچ»، «آب انگور و انگور»، همواره تباین است.)

(۳) نسبت میان میوه و شیرین، عموم و خصوص من وجه است.

(۴) نسبت میان انسان و متفکر، تساوی است.

۱۲۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفاهیم: آسیا، ارگ بم و این درها، جزئی هستند.

مفاهیم: ضامن آهو، مولود کعبه، ژاپنی، کشور آفتاب، مسجد، میدان، کاشف آمریکا، یوز ایرانی و شهر من، کلی هستند.

۱۲۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این تعریف جامع نیست زیرا در برخی تصدیق‌ها حکم به عدم نسبت وجود دارد. (مثلاً هوا سرد نیست). تعریف مانع است زیرا هر چیزی که در آن نسبتی وجود دارد، قطعاً تصدیق است و نمی‌تواند تصور باشد.

۱۲۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

برای پادا، تعریف لغوی یا لفظی انجام شده و بیماری‌های ویروسی و مروارید نیز تعریف مفهومی است.

۱۲۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر تصدیق به تصورات مختلفی تجزیه می‌شود.

۱۲۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم جزئی، مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۴: هم می‌تواند شامل مفاهیم جزئی باشد، هم مفاهیم کلی.

گزینه‌ی ۳: یک مفهوم کلی را بیان می‌کند.

۱۲۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در استدلال، یک تصدیق «مجهول» به وسیله‌ی تصدیق‌های «معلوم»، «معلوم» می‌شود.

۱۲۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این تعریف مفهومی و تحلیلی است که مانع نیست ولی جامع است و میان «حیوان» (امر عام) و «راست‌قامت» (امر خاص) رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.

۱۲۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برخی شاعرها عارفند و برخی عارف نیستند. هم‌چنین برخی عارف‌ها شاعرند و برخی شاعر نیستند. پس میان این دو مفهوم رابطه‌ی «عموم و خصوص من‌وجه» برقرار است. هم‌چنین مفهوم غزل‌سرا با شاعر رابطه‌ی «عموم و خصوص مطلق» و با عارف رابطه‌ی «عموم و خصوص من‌وجه» دارد. نکته: نسبت‌های چهارگانه بین مفاهیم کلی برقرار هستند، پس اگر در گزینه‌ای الفاظ جزئی مانند «سعدی» ذکر شده است، نادرست است.

۱۳۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تعریف مانع تعریف است که مفاهیم بیش‌تر از دامنه‌ی شمول معرّف را دربرنگیرد؛ به عبارت دیگر مصادیق بی‌ارتباط را دربرنگیرد. گزینه‌های ۲ و ۴ به جامع نبودن تعریف اشاره دارد.

۱۳۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی):

- ۱- اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها: ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان - خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه
- ۲- توجه به هزینه‌های هدر رفته: خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت شده بابت آن غذا - رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن. (ب)
- ۳- بی‌صبری زیاد: سراغ کالاهای کم‌ارزش‌تری رفتن، به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی - برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن (الف)
- ۴- اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن: خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کمتر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی (ج)
- ۵- چسبیدن به وضعیت فعلی: چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده

قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آنها کمیاب‌اند!

توضیحات: طبقه‌بندی منابع تولید: منابع طبیعی، نیروی کار و سرمایه

افراد قبل از اخذ تصمیمات خود، در ذهن خود دو سؤال اساسی دارند:

اصل اول: منابعی که در اختیار دارید پایان‌ناپذیر نیست بلکه برعکس، کاملاً محدود است.

اصل دوم: در آن واحد نمی‌توانید از یک چیز دو استفاده متفاوت بکنید؛ (هر چیزی دارای محدودیت در استفاده است).

قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!

توضیحات: محدودیت منابع، مفهوم «هزینه فرصت» را به همراه دارد. هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است.

به دلیل وجود کمیابی در امکانات و داشته‌ها، همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، «بده - بستان» کرد. «بده بستان» یعنی: چیزی را رها کرده تا چیز دیگری را به دست آوریم.

قانون سوم: قید بودجه خود را ترسیم کنید!

توضیحات: وقتی شما مقدار مشخص و محدودی پول برای خرج کردن دارید، در این حالت می‌گوییم شما یک «قید بودجه» دارید. بودجه شما محدود است، بنابراین مجبورید بین گزینه‌های خود بده - بستان کنید.

قانون چهارم: هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید!

توضیحات: هزینه‌هایی که پرداخت شده است و شما نمی‌توانید آن را بازگردانید «هزینه هدررفته» نام دارد؛ این هزینه‌ها نباید

تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد. هزینه‌های هدر رفته همانند پولی است که به یک چاه عمیق افتاده و دیگر قابل

دسترس نیست. تنها هزینه مؤثر بر تصمیم‌گیری: هزینه‌هایی که در زمان تصمیم‌گیری به وجود می‌آیند. برای اتخاذ یک تصمیم

خوب، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر می‌گذارند، بسیار مهم است و هزینه‌های هدر رفته مهم نیست.

(هزینه‌های هدررفته دیگر رفته‌اند و قابل برگشت نیست). فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. باید هزینه‌ها در مقابل منافع سنجیده شوند.

قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید!

توضیحات: برای یک تصمیم‌گیری منطقی: باید تمام منافع با تمام هزینه‌ها مقایسه شود. (در نهایت به این نتیجه برسیم که در گزینه انتخاب شده، منافع بیشتر از هزینه‌هاست).

- بهترین تصمیم به نوع رویکرد فرد بستگی دارد.

دو نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد: ۱- انتخاب از میان گزینه‌های مختلف است. (گاهی اوقات گزینه‌های تصمیم ما این

است که مطالعه کنیم یا به گردش برویم) ۲- انتخاب چه مقدار از هر چیز. (گاهی درباره میزان مطالعه یا مدت زمان گردش در حال

تصمیم‌گیری هستیم).

- محدودیت منابع، مفهوم «هزینه فرصت» را به همراه دارد.

- هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است.

- پس از اولویت بندی گزینه ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، بهترین اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود. (البته این اولویت بندی برای اشخاص مختلف، متفاوت است).

ابتدا باید میزان بازدهی (سود) ناشی از هر سرمایه گذاری را به دست آوریم:

(نکته: ۲ میلیارد تومان برابر با ۲۰۰۰ میلیون تومان است.)

سود معاملاتی سهام + سود سهام = سود سالیانه سرمایه گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار

$$= \left(2,000 \times \frac{15}{100} \right) + \left(2,000 \times \frac{10}{100} \right) = 300 + 200 = 500 \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{سود سالیانه بانک} = 2,000 \times \frac{20}{100} = 400 \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{میلیون تومان} = 225 = \text{تومان} 225,000,000 = 250 \times 900,000 = \text{سود سالیانه راه اندازی شرکت خدمات ساختمانی}$$

در نتیجه سرمایه گذاری در بازار بورس بهترین و سودآورترین انتخاب است.

منافع بهترین انتخاب بعدی که سرمایه گذاری در بانک (با سود سالیانه ۴۰۰ میلیون تومان) است ولی فرد از آن صرف نظر کرده است، هزینه فرصت انتخاب فرد محسوب می شود.

نکته: تفاوت سود سهام و سود معاملاتی:

سود سهام: مبلغی است که شرکت از سود خالص خود به سهام داران پرداخت می کند. حتی اگر قیمت سهام تغییر نکند، باز هم ممکن است سود سهام دریافت کنید.

سود معاملاتی: سودی که از افزایش قیمت سهام به دست می آید، وقتی که سهام را به قیمتی بالاتر از قیمت خرید می فروشید.

این نوع سود ریسک پذیرتر است؛ چون قیمت سهام ممکن است کاهش هم پیدا کند.

الف) تعاونی: شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی های اعضا تشکیل می شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن ها کمک می کند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره مندی از مزایای فعالیت های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می کنند.

ب) شرکت سهامی: دولت برای شرکت ها قوانینی دارد تا به سرمایه گذاران اطمینان بدهد و کمک کند تا فریب نخورند. پذیرش و عمل به چنین قوانینی زمان بر و پرهزینه است و به مشاوره های حقوقی نیاز دارد. برای تشکیل شرکت، ممکن است به وکیل نیاز داشته باشید تا شما را برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند.

ج) کسب و کار شخصی: کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. (بسیاری از کسب و کارها در ایران به شکل شخصی است). بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک مقیاس اند و در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند.

د) کسب و کار شخصی

الف) فردی که به دلیل سوددهی نسبتاً پایین کسب و کارش در چند ماه اخیر، پیشنهاد یکی از اطرافیان مبنی بر شراکت در تأسیس شعبه ای دیگر در منطقه ای پر رفت و آمد را رد می کند: پرهیز از بررسی گزینه های جدید (چسبیدن به وضعیت فعلی)

ب) جوانی که با پولی که از بانک وام گرفته است به صورت هیجانی و بدون تفکر وارد بازار ارز دیجیتال می شود: سرمایه گذاری در زمینه ی پرخطر بدون آمادگی لازم (اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن)

ج) فردی که کفش های ورزشی اش را با وجود احساس عدم راحتی، به خاطر پرداخت مبلغ بالا برای آن ها و خرید آن ها در تخفیف ویژه، همواره می پوشد: پوشیدن کفش صرفاً به دلیل هزینه ی پرداخت شده بابت آن (توجه به هزینه های هدر رفته)

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه مشخص شده در نمودار سؤال، فرد می‌تواند ۶ عدد کالای A و ۲ عدد کالای B بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{تومان } 1,500,000 = 600,000 + 900,000 = (2 \times 300,000) + (6 \times 150,000)$$

ب) فرد بودجه محدود ۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان را در اختیار دارد، اگر فرد ۴ عدد کالای B خریداری کند و با توجه به اینکه قیمت هر عدد کالای B، ۳۰۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر عدد کالای A، ۱۵۰,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$+ (\text{تعداد کالای B خریداری شده} \times \text{قیمت هر عدد کالای B}) = \text{بودجه فرد}$$

$$(\text{تعداد کالای A خریداری شده} \times \text{قیمت هر عدد کالای A})$$

$$\Rightarrow 1,500,000 = (300,000 \times 4) + (150,000 \times \text{تعداد کالای A خریداری شده})$$

$$\Rightarrow \text{عدد ۲} = \frac{1,500,000 - (300,000 \times 4)}{150,000} = \frac{300,000}{150,000}$$

$$\text{عدد ۵} = \frac{1,500,000}{300,000} = \frac{\text{بودجه فرد}}{\text{قیمت هر عدد کالای B}} = \text{حداکثر کالای B خریداری شده (ج)}$$

الف) در نقطه‌ی «ب» ۳۰۰۰ جفت کفش و در نقطه‌ی «الف» ۲۰۰۰ جفت کفش خریداری می‌شود.

بنابراین هزینه‌ی فرصت حرکت از نقطه‌ی «ب» به نقطه‌ی «الف»، ۱۰۰۰ جفت کفش است (۳۰۰۰ - ۲۰۰۰ = ۱۰۰۰) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه‌ی فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف‌نظر کرده‌ایم، در نتیجه خواهیم داشت:

تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است = ارزش هزینه‌ی فرصت

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است ×

$$\text{تومان } 25,000,000 = 1,000 \times 25,000$$

$$\text{ریال } 250,000,000 = 25,000,000 \times 100$$

ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای کیف و کفش است که مغازه می‌تواند با بودجه‌ی مشخص ۹۰ میلیون تومان بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$90,000,000 = (3,000 \times 25,000) + (x \times 20,000)$$

$$\Rightarrow 90,000,000 - 75,000,000 = x \times 20,000$$

$$\Rightarrow x = \frac{15,000,000}{20,000} = 750 \quad (\text{تعداد کیف خریداری شده در نقطه‌ی «ب»})$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به اندازه نبودن پیراهن، هزینه‌ی صرف شده بابت آن «از هزینه‌های هدررفته» محسوب می‌شود،

امین با دادن پیراهن به برادر خود دچار اشتباه رایج «توجه به هزینه‌های هدررفته» نشده است. اگر وی با وجود تنگی پیراهن اصرار بر پوشیدن آن داشت، دچار این اشتباه شده بود. بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: ننوشن بودجه‌بندی ماهانه به دلیل وقت‌گیر بودن از مصادیق «چسبیدن به وضعیت فعلی» است.

گزینه‌ی «۲»: تصمیم به خرید به دلیل حراج مصداق «اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری» است.

گزینه‌ی «۴»: برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، مثل خرید پیراهن زیر بار بدهی رفتن مثالی از «بی‌صبوری زیاد» است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اصول انتخاب درست به ترتیب زیر است:

قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آن‌ها کمیاب‌اند.

قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید.

قانون سوم: قید بودجه خود را ترسیم کنید.

قانون چهارم: هزینه‌های هدر رفته را فراموش کنید.

قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی عبارات:

(الف) هزینه هدر رفته نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد.

(ب) برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه‌ای که شما انتخاب کرده‌اید، منافع بیشتر از هزینه‌هاست.

(ج) به عنوان یک کارآفرین مقایسه میان منافع و هزینه‌های کسب‌وکارتان، از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار آن است.

(د) تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیری‌تان مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند. هزینه فرصت در زمان تصمیم‌گیری به وجود می‌آید اما هزینه هدر رفته پس از تصمیم به وجود می‌آید و نباید تأثیری در انتخاب داشته باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- محمد در یک دوره آموزش عکاسی و فتوشاپ رکت می‌کند و بعد از یک جلسه متوجه کارایی کم کلاس می‌شود؛ اما به خاطر اینکه پول شرکت در دوره آموزشی را با قرض از دوستان پرداخته است تا آخر در این دوره آموزشی شرکت می‌کند: رفتن به کلاس بی کیفیت به دلیل پول پرداخت شده بابت آن (توجه به هزینه‌های هدر رفته)

- شخصی برای تعویض خودروی قبلی خود و خرید یک خودروی جدید، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود: برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی زیر بار سنگین بدهی رفتن (بی‌صبری زیاد)

- باغبانی که حاضر نیست پیشنهاد دوست خود برای اصلاح نژاد محصولات و به دست آوردن محصولات بیشتر را بپذیرد: پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید (چسبیدن به وضعیت فعلی)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اقتصاددانان «منابع تولید» را به‌طور کلی در سه دسته، طبقه‌بندی می‌کنند: منابع طبیعی (زمین)،

نیروی کار و سرمایه (فیزیکی و انسانی). بررسی عبارات:

(الف) دانش و مهارت مهندس طراحی ساختمان: سرمایه‌ی انسانی

(ب) کارگری که در حال کار بر روی ساختمانی است: نیروی کار

(ج) منابع طبیعی: زمینی که در آن خانه ساخته می‌شود. (آب برای تولید گیاهان و چوب برای تولید کاغذ نیز منابع طبیعی محسوب می‌شوند، اما تجهیزات اتاق عمل، سرمایه‌ی فیزیکی است.)

(د) سرمایه‌ی فیزیکی: دستگاه‌هایی که در دندانپزشکی وجود دارند. (خورشید برای رشد گیاهان و زمین برای کشت گندم منابع طبیعی محسوب می‌شوند.)

نکته: پول یک منبع تولیدی نیست و جزء عوامل تولید به حساب نمی‌آید.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(الف) بنگاه‌های معاملات ملکی، نمونه‌ای از کسب و کارهای «شخصی» هستند.

(ب) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی از «معایب» کسب‌وکار «شخصی» است.

(ج) یک مؤسسه‌ی غیرانتفاعی، نهادی «قانونی» است که برای انجام مأموریتی «غیرسودآور» شکل گرفته است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده) از معایب کسب و کار شخصی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ «۱»: مالکیت کل سود: مزایای کسب و کار شخصی

گزینه ۲ «۲»: منافع مالیاتی: مزایای کسب و کار شخصی

گزینه ۳ «۳»: آزادی عمل در تصمیم‌گیری: مزایای کسب و کار شخصی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

میلیون ریال $48 =$ اجاره سالیانه کارگاه

میلیون ریال $384 = 8 \times 48$ هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات

نکته: هزینه خرید ماشین فرزند مدیر کارخانه، جزو هزینه‌های تولید بنگاه نیست.

میلیون ریال $192 = 4 \times 48$ هزینه سالیانه خرید مواد اولیه

میلیون ریال $2,304 = 12 \times 192$ درآمد سالیانه حاصل از فروش محصولات

میلیون ریال $180 =$ مجموع حقوق سالیانه پرداختی

میلیون ریال $120 = 12 \times 10$ هزینه فرصت سالیانه

$48 + 384 + 192 + 180 + 120 =$ مجموع هزینه‌های سالیانه کارگاه با احتساب هزینه فرصت

میلیون ریال $924 =$

(مجموع هزینه‌های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود یا زیان اقتصادی

میلیون ریال $1,380 = 2,304 - 924$

